

اهمیت انتخابات آمریکا برای اوکراین

انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا در ماه نوامبر می‌تواند اثر بسیار محسوس بر نتیجه جنگ اوکراین داشته باشد و در نتیجه اثر مستقیمی بر آینده امنیت اروپا خواهد داشت. کاملاً هریس و دونالد ترامپ نامزدهای ریاست‌جمهوری دیدگاه‌های کاملاً متفاوتی درباره جنگ دارند که بازتابی از دیدگاه‌های متفاوت آنها در سیاست خارجی آمریکا است. باتوجه به خطراتی که وجود دارد، درک مواضع این نامزدها در مسائل سیاسی اهمیت بسیاری دارد.

هریس به‌طور کلی اعلام کرده که «اهداف سیاسی» دولت جو بایدن، یعنی کمک به اوکراین برای دفاع از حق حاکمیت خود در عین حال کاهش خطر مشارکت مستقیم ناتو در جنگ علیه روسیه را دنبال می‌کند. هریس چندین بار با ولودیمیر زلنسکی دیدار کرده و هر بار بر حمایت آمریکا از اوکراین و اهمیت پیروزی در برابر خشونت روسیه تأکید کرده است.

در عین حال، ترامپ درباره سطح حمایت آمریکا از اوکراین در صورت پیروزی در انتخابات مبهم بوده است. او دو بار از متعهد شدن به حمایت از پیروزی اوکراین در برابر روسیه علناً امتناع کرده است. او در می ۲۰۲۲ گفت که به این جنگ به چشم برد و باخت نگاه نمی‌کند، بلکه جنگ حل شود تا از خون‌ریزی و تشدید بیشتر درگیری جلوگیری شود. او در مناظره ریاست‌جمهوری اخیر نیز نیت خود مبنی بر مذاکره برای توافق صلح را تکرار کرد. از یک طرف هریس وعده کمک‌های نظامی و مالی به اوکراین را داده است که همراستا با سیاست‌های کنونی دولت بایدن است؛ او حکایت کنونی دولت بایدن را که آمریکا «تا هر زمانی که لازم باشد» به اوکراین کمک می‌کند، تکرار کرده است. از فوریه ۲۰۲۲، ۲۰ کنگره آمریکا ۱۷۵ میلیارد دلار به اوکراین کمک کرده است. در آخرین بسته کمکی که از سوی کنگره در ماه آوریل تصویب شد، ۶۱ میلیارد دلار کمک‌های بیشتری در آن قرار داده شده بود که تا آخر ژانویه ۲۰۲۵ طول می‌کشد. این لایحه با موانع بسیاری روبه‌رو شد که در میان آنها ترامپ و جی‌دی ونس یار انتخاباتی اش اصلی‌ترین اعضای اپوزیسیون محافظه‌کار بودند که تصویب آن را متوقف کردند. ترامپ در نهایت تلویحاً از مایک جانسون، رئیس مجلس نمایندگان که از حزب جمهوری خواه است، موافقت کرد تا لایحه کمکی جدیدی را به مجلس معرفی کند.

دونالد ترامپ معتقد است که این درگیری را می‌تواند به سرعت پایان دهد. او اغلب گفته است که اگر او رئیس‌جمهور بود، روسیه هیچ‌وقت به اوکراین حمله نمی‌کرد و معتقد است که می‌تواند پوتین و زلنسکی را پای میز مذاکره بنشاند؛ هر چند که زمان آن را تغییر می‌دهد. ترامپ بارها ادعا کرده در عرض ۲۴ ساعت جنگ را تمام می‌کند اما زمان آن را به ۲۰ ژانویه تا زمان تحلیف ریاست‌جمهوری به تعویق انداخته است. اینکه ترامپ چگونه قرار است به این هدف خود برسد و هرگونه توافقی چه شرایطی خواهد داشت، هنوز نامشخص است. ترامپ در چندین مصاحبه گفته است که پوتین و زلنسکی را به خوبی می‌شناسد. طبق گزارشی که از سوی فرد فلیش و کیت کلاگ، مشاوران امنیت ملی ترامپ منتشر شده، انگیزه‌های بیشتری برای اوکراین در نظر گرفته است. آنها ضمانت‌های امنیتی پایداری را بدون اینکه از آنها بخواهند از اهداف سرزمینی خود دست بکشند، برای اوکراین در نظر گرفته‌اند. در عین حال برای روسیه تعلیق عضویت اوکراین در ناتو و لغو محدود تحریم‌ها را پیشنهاد می‌کنند.

دونالد ترامپ پس از دیدار با زلنسکی در نیویورک در ماه گذشته به خبرنگاران گفت که می‌خواهد توافق منصفانه‌ای را تدارک ببیند که به جنگ پایان می‌دهد. با این حال زمانی که از او درباره این توافق پرسیده شد، او گفت که هنوز زود است که پاسخ دهد. ترامپ علناً شرایط پوتین را برای صلح غیرقابل قبول اعلام کرده اما باید دید که این موضع خود را حفظ خواهد کرد یا نه. مثلاً جی‌دی ونس درباره این موضوع علناً صحبت کرده است که هر گونه توافق صلح به «امتیازات ارضی قابل توجه توسط اوکراین» نیاز دارد.

هریس تا ماه گذشته هیچ بیانیه‌ای درباره مواضع نسبت به مذاکره صادر نکرده است. با این حال پس از دیدار با زلنسکی در واشنگتن، هریس هرگونه توافق صلحی که در آن الحاق اراضی اوکراین به روسیه وارد عضویت اوکراین در ائتلاف ناتو را پیشنهادی برای تسلیم بر شمارد، رد کرده است.

چرخش بازیگران کهن

مصر و ترکیه تصمیم گرفته‌اند منافع اقتصادی را بر اختلافات سیاسی ارجح بدانند

متشکل از وزرای کابینه، افسران ارشد و بازرگانان را برای امضای توافقنامه‌هایی در زمینه دفاعی، انرژی، گردشگری، بهداشت، آموزش و فرهنگ برعهده داشت. هدف دو کشور افزایش حجم تجارت از ۶/۱ میلیارد دلار به ۱۵ میلیارد دلار در چند سال آینده است. در دستور کار این سفر همچنین گفت‌وگو در مورد اجرای پروژه‌های دفاعی مشترک و همکاری در زمینه انرژی به‌ویژه گاز طبیعی مایع، انرژی هسته‌ای و انرژی‌های تجدیدپذیر بود. علاوه بر این، دو کشور به مذاکره درباره گسترش قرارداد تجارت آزاد خود و از سرگیری خدمات حمل و نقل دریایی بین بندر مسین و اسکندریه پرداختند. آنها همچنین در مورد امکان انجام معاملات تجاری براساس ارزهای محلی با هدف تقویت همکاری‌های اقتصادی گفت‌وگو کردند. با این حال، با توجه به مبادلات اقتصادی نسبتاً کوچک میان دو کشور، بعید است که استفاده از ارزهای محلی نیاز آنها را به تأمین ارزهای قابل تبدیل برطرف کند چراکه چنین نیازی بسیار زیاد است و بعید است دو کشور بتوانند در برابر این نیاز مقاومت کنند. در جریان سفر السیسی، رهبران دو کشور اولین نشست شورای راهبردی در سطح عالی را برگزار کردند. آنها ۱۷ داداشت تفاهم در زمینه برنامه‌ریزی شهری، کشاورزی، هوانوردی ملکی، فناوری اطلاعات، بهداشت و سایر موضوعات امضا کردند. آنها همچنین عزم خود را برای ارتقای همکاری‌ها به سطح استراتژیک تا سال آینده ابراز کردند.

در حالی که دو طرف تمایل مشترکی برای عادی‌سازی روابط نشان می‌دهند، به نظر می‌رسد ترکیه برای رسیدن به عادی‌سازی کامل روابط مشتاق‌تر است. عادی‌سازی روابط با مصر برای ترکیه ضروری است تا آثار منفی توافقنامه دریایی مصر و یونان ۲۰۲۰ را که به نفع یونان و یونانی‌های قبرس بود، کاهش دهد. این توافق منجر به صورت عملی در نتیجه‌ی قرارداد دریایی بین آنکارا و دولت وحدت ملی در طرابلس شد. با این حال، مصر آماده کمک به ترکیه در این زمینه است. موضوع گاز مدیترانه مشکلی برای مصر نیست، بلکه یک بحران بین یونان و ترکیه است. مصر می‌تواند از تجربه ترکیه در بخش انرژی، به‌ویژه در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی بهره‌مند شود. همکاری در صنعت دفاعی بین دو کشور نیز بسیار مهم است؛ به‌ویژه اینکه مصر در شرف دستیابی به پهپادهای پیشرفته ترکیه است. همکاری نظامی پایدار دو کشور ممکن است به ثبات

این واکنش مصر بود که موجب شد سطح تنش میان دو کشور از حدی بالاتر نرود و به این ترتیب احیای روابط در حال حاضر تسهیل شد. عادی‌سازی روابط مصر و ترکیه، عمدتاً نتیجه تغییر سیاست خارجی در آنکارا است که به موجب آن دولت ترکیه تلاش کرده است تا روابط پر تنش با کشورهای خارجی را ترمیم کند. به همین دلیل، ترکیه فعالیت‌ها و تبلیغات ضد السیسی توسط حامیان اخوان المسلمین را در خاک خود متوقف کرد و حتی بسیاری از آنها را از ترکیه اخراج کرده است.

عوامل دیگری نیز در این امر دخیل بودند. افزایش ۴۴ درصدی در تجارت دوجانبه در سال ۲۰۲۱ چرخه همکاری‌ها میان قاهره و آنکارا را تقویت کرد زیرا هر دو کشور در آن زمان درگیر همه‌گیری کووید-۱۹ بودند. امیر قطر، شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، زمانی که اردوغان و السیسی در مراسم افتتاحیه جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ در دوحه با یکدیگر دست دادند، به آنها کمک کرد تا آشتی کنند. در آن زمان، آنها متعهد به توسعه روابط دوجانبه و تبادل دیدارهای رسمی شدند و در نهایت زلزله‌ای که در فوریه ۲۰۲۳ ترکیه را لرزاند، فرصتی برای مصر برای ارسال کمک‌های بشردوستانه به ترکیه فراهم کرد. وزیر امور خارجه مصر حتی برای هماهنگی پشتیبانی به منطقه آسیب‌دیده‌ی ترکیه سفر کرد.

مسیر عادی‌سازی

با این حال، از بین همه این عوامل، سود اقتصادی مهم‌ترین پیش‌شران روابط میان دو کشور است. همکاری‌های تجاری و سرمایه‌گذاری نقطه شروعی برای تقویت نزدیکی سیاسی و دیپلماتیک مصر و ترکیه است. سفر السیسی به آنکارا در حالی انجام شد که مصر به دنبال تقویت موقعیت اقتصادی خود در سطح بین‌المللی از طریق عضویت در بریکس بود. این عضویت نشان‌دهنده فرصتی برای مصر است تا شبکه اقتصادی و تجاری خود را با اقتصادهای قوی مانند چین، هند و روسیه گسترش دهد. در عین حال، ترکیه که متقاضی پیوستن به بریکس بود، دارای اقتصاد بزرگ و موقعیت استراتژیک بین اروپا و آسیا است و بنابراین عضویتش در بریکس به میزان قابل توجهی به قدرت این گروه می‌افزاید. تمایل مشترک مصر و ترکیه برای بهبود اقتصادشان و تصمیم آنها برای انجام این کار از طریق چارچوب بریکس، باید مسیری داشته باشد تا بتواند بر بسیاری از ناسازگاری‌های سیاسی میان دو کشور غلبه کند.

السیسی در سفر اخیرش به آنکارا، ریاست هیئتی

هلال خشان

استاد دانشگاه آمریکایی بیروت

به نظر می‌رسد مصر و ترکیه آماده پایان دادن به مناقشه یک‌دهه‌ای هستند. دشمنان گذشته علت مشترکی را در فشارهای اقتصادی، بحران‌های ارزی و چشم‌انداز منطقه‌ای به سرعت رو به وخامت یافته‌اند. این مسئله توضیح می‌دهد که دیدارهای مهمی که هر دو رئیس‌جمهور در چند ماه گذشته با یکدیگر داشته‌اند: توسعه اقتصادی و درگیری‌های سیاسی باهم خوب پیش نمی‌روند.

غلبه بر یک دهه بحران

خاورمیانه در طول ۱۰ سال گذشته بسیار تغییر کرده است و این تغییر منجر به بروز چالش‌های مشترکی شده که موجب می‌شود ترکیه و مصر و سایر کشورها مجبور به مدیریت آنها باشند. چالش‌هایی نظیر وضعیت ناپایدار لیبی، جنگ داخلی در سودان، درگیری در ایتوبی و سومالی، تنش‌ها در دریای سرخ و وضعیت بی‌ثبات انرژی در مدیترانه از جمله چالش‌هایی هستند که مصر و ترکیه با آن مواجه شده‌اند. پیشرفت یونان و جمهوری قبرس و ورود ترکیه به یک دوره رکود اقتصادی و انزوای سیاسی و دخالت مستقیم ترکیه در درگیری‌های لیبی موجب شده که آنکارا مجبور شود روند عادی‌سازی روابط خود را با همه کشورهایی که زمانی با آنها درگیر منازعه بود در پیش بگیرد. در این راستا ترکیه روند بهبود روابط با اسرائیل، عربستان سعودی، امارت متحده عربی و مصر را در پیش گرفت.

روابط مصر و ترکیه در سال ۲۰۱۳ و پس از کودتای نظامی که باعث برکناری محمد مرسی، رئیس‌جمهور سابق این کشور که به اخوان المسلمین وابسته بود شد، بسیار تیره و تار شد. حزب عدالت و توسعه به عنوان حزب حاکم ترکیه روابط بسیار نزدیکی با اخوان المسلمین در مصر داشت و ترکیه یکی از کشورهای بود که با قدرت از محمد مرسی و دولتش دفاع می‌کرد و به دنبال توسعه روابط همه‌جانبه با دولت مرسی بود. اما پس از برکناری مرسی از سمت خود، اردوغان در سخنرانی‌ها و مبارزات انتخاباتی، جانشین وی، عبدالفتاح السیسی را خطاب قرار داد و او را قاتل و نیرنگ‌باز توصیف کرد. واکنش مصر به خصومت اردوغان که سال‌ها ادامه داشت، مکرر و غیرتوهین‌آمیز بود.

